

Turvallinen sairaalasielunhoito

“...Että ihmiset saavat elämäntilanteessaan apua ja tukea turvallisesti” –

Sisällys

1. Ihmisarvon kunnioittaminen
2. Kirkon sairaalasielunhoitotyötä ohjaavat lait
3. Fyysinen turvallisuus
  - 3.1 Turvalliset työtilat
  - 3.2 Turvallinen vaatetus
  - 3.3 Toiminta uhkaavassa tilanteessa
4. Psykkinen turvallisuus
  - 4.1 Luottamuksellisuus
  - 4.2 Kiusaaminen
  - 4.3. Syrjinnän ja rasismien torjunta
  - 4.4 Seksuaalinen turvallisuus
5. Henkinen ja hengellinen turvallisuus
6. Turvallinen kotikäynti
7. Työhyvinvoinnin turvaaminen

Johdanto

Ohjeistuksen tarkoitus on kuvata kirkon sairaalasielunhoitotyön turvallisuutta. Näkökulmana on potilaan, läheisen, terveydenhuollon henkilökuntaan kuuluvan ja työntekijään liittyvä turvallisuus. Ohjeistus perustuu Turvallinen seurakunta –asiakirjaan *.

1. Ihmisarvon kunnioittaminen

Ihmisten kohtaaminen kirkon sairaalasielunhoitotyössä perustuu kunnioitukseen ja ihmisen itsemääräämisoikeuteen. Itsemääräämisoikeus on määritelty perustuslaissa. Ihmisen ihmisarvoa, vakaumusta ja koskemattomuutta kunnioitetaan riippumatta hänen taustastaan ja elämänkatsomuksestaan. Ihminen nähdään kirkon sairaalasielunhoidossa kokonaisuutena ottaen huomioon hänen fyysiset, psyykkiset, sosiaaliset, henkiset ja hengelliset tarpeensa.

Työn arvot näkyvät asiakaslähtöisenä, ihmistä arvostavana ja toimintaympäristön huomioivana työtteenä, kollegiaalisuutena ja erilaisissa verkostoissa tapahtuvana yhteistyönä. Sairaalapappi toimii asiantuntijana eksistentiaalisissa, henkisissä, hengellisissä, eettisissä ja uskonnollisissa kysymyksissä.

2. Kirkon sairaalasielunhoitotyötä ohjaavat lait

Sairaalapappi noudattaa työssään uskonnonvapautta ja yksilön itsemääräämisoikeutta koskevaa lainsäädäntöä. Uskonnonvapaus on kaikkien Suomessa asuvien perusoikeus. Vuonna 2003 hyväksytty

uskonnonvapauslaki esittää uskonnonvapauden positiivisena oikeutena. Perustuslain 11 §:n mukaan jokaisella on uskonnon ja omantunnon vapaus. Uskonnon ja omantunnon vapautteen sisältyy oikeus tunnustaa ja harjoittaa uskontoa, oikeus ilmaista vakaumus ja oikeus kuulua tai olla kuulumatta uskonnolliseen yhdyskuntaan. Kukaan ei ole velvollinen omantuntonsa vastaisesti osallistumaan uskonnon harjoittamiseen. Uskonnonvapaus on paitsi yksilön myös yhteisön oikeus. Kaikkien uskonnollisten yhteisöjen, uskontokuntiin kuuluvien ja uskontokuntiin kuulumattomien oikeuksia on ehdottomasti kunnioitettava. Erityisesti ihmisarvon kunnioittamiseen on kiinnitettävä huomiota silloin, kun työskennellään eri tavoin hauraassa elämäntilanteessa olevien kanssa.

3. Fyysinen turvallisuus

3.1 Turvalliset työtilat

Kirkon sairaalapapilla tulee olla sosiaali- ja terveydenhuollossa käytettävissä työtehtävään soveltuva työtila. Oikeus työtilaan on määritelty hyvinvointikuntayhtymän ja Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakuntien sairaalasielunhoitotyötä koskeissa yhteistyösopimuksissa. Työtilan tulee olla rauhallinen ja soveltuva luottamukselliseen keskusteluun. Tilassa tulee olla lukittavat säilytystilat työtä koskeville asiakirjoille ja muulle materiaalille. Tietojärjestelmän tulee olla suojattu henkilökohtaisella salasanalla.

Tilanteissa, joissa työntekijän turvallisuus on uhattuna, hänellä tulee olla mahdollisuus poistua työtilasta. Asiakastilanteissa työntekijän tulee sijoittua huoneessa siten, että hän on lähinnä ovea. Tämä tulee huomioida huoneen sisustuksessa. Työhuoneessa ei saa olla esineitä, jotka soveltuvat lyömiseen, heittämiseen tms. Työhuoneen oven on hyvä olla lukittavissa.

Työntekijällä tulee olla mahdollisuus hälyttää apua sekä työhuoneesta käsin, että osastolla toimiessaan. Esimerkiksi psykiatrisilla ja tarpeen mukaan myös psykogeriatrisilla osastoilla työntekijällä tulee olla käytössään turvahälytin ja hoitohenkilökunnan tulee ohjeistaa häntä sen käytössä. Mikäli työympäristössä voidaan tunnistaa kohonnut turvallisuusriski, sairaalapapilla tulee olla mahdollisuus päästä turvallisuuskoulutukseen.

Mikäli työntekijän työtila terveyden- ja sosiaalihuollon yksikössä sijaitsee syrjässä muusta toiminnasta, ei asiakastapaamisista ole hyvä sopia työtilaan ilman, että rakennuksessa on samaan aikaan läsnä muita työntekijöitä tai apu on tarvittaessa nopeasti saatavilla.

3.2 Turvallinen vaatetus

Työpukeutumisessa neutraali vaatetus, nopeaan tilasta poistumiseen soveltuvat kengät ja huivien tai vahvojen kaulanauhojen käytön välttäminen lisäävät turvallisuutta.

Tarvittaessa työntekijällä tulee olla mahdollisuus käyttää sairaalan työ- ja suojavaatteita ja saada opastusta niiden käyttöön. Työ- ja suojavaatteiden käyttö voi tulla kyseeseen esimerkiksi tapaamisissa eristyspotilaiden kanssa sekä epidemia ja pandemia tilanteessa.

3.3 Toiminta uhkaavassa tilanteessa

Uhkatilanteeseen reagoimisessa tärkeintä on ennakointi. Työntekijän tulee kartoittaa etukäteen työtilanteeseen mahdollisesti sisältyvät riskit. Jos on tiedossa, että asiakkaaksi tuleva potilas on käyttäytynyt väkivaltaisesti ja uhkaavasti tai hän käyttää päihteitä on tärkeä noudattaa seuraavia ohjeita:

- Asetu istumaan siten, että olet lähimpänä uloskäyntiä ja pääset poistumaan tilasta nopeasti.
- Huolehdi, että tilassa ei ole lyömiseen tai muuhun fyysiseen vahingoittamiseen soveltuvia esineitä.
- Kerro kollegallesi tulevasta tapaamisesta ja varmista, että hän voi tarvittaessa tulla nopeasti avuksesi.

Kirkon Sairaalasielunhoito

- Mikäli mahdollista, älä työskentele yksin, vaan pyydä itsellesi työpari.
- Havainnoi asiakkaan kehonkieltä, kuulostelee äänensävyä. Jos tunnistat tilanteessa uhkaa, pyri katkaisemaan tilanteen eteneminen.
- Pidä turvaetäisyys ja yritä pysyä itse rauhallisena. Hengitä syvään ja rentouta lihaksiasi.
- Puhu asiakkaalle selkeästi, kunnioittavasti ja rauhallisesti käyttäen neutraalia kieltä, älä provosoi. Kuuntele asiakasta. Yritä selvittää, mihin asiakas on ehkä pettynyt ja turhautunut ja mitä hän toivoo. Yritä säilyttää yhteys asiakkaaseen.
- Keskustelun jälkeen ohjaa asiakas ulos työhuoneestasi siten, että hän kulkee edelläsi.
- Jos asiakkaan käytös ei muutu ja tilanteen uhkaavuus jatkuu tai pahenee, poistu nopeasti paikalta.

Kun uhkatilanne on ohi, työntekijän tulee saada apua sen purkamiseen ja läpikäymiseen. Esimiehen vastuulla on huolehtia siitä, että uhkatilanteeseen joutuneen työntekijän kanssa käydään keskustelu tapahtuneesta mahdollisimman pian, mielellään saman työpäivän aikana. Työntekijän fyysinen ja psyykinen kunto tarkastetaan ja hänet ohjataan tarvittaessa työterveyshuollon piiriin ja varmistetaan että hän saa apua. Turvallisuuskoulutus on tärkeä ja auttaa säilyttämään toimintakyvyn myös uhkaavassa tilanteessa. Työparityöskentely sairaalapappikollegan tai terveydenhuollon työntekijän kanssa lisää työturvallisuutta erityisesti tilanteissa, joihin etukäteen arvioidaan sisältyvän turvallisuusuhkia työntekijälle.

3.4 Lapsen ja nuoren turvallisuuden huomioiminen sairaalasielunhoitotyössä

Sairaalasielunhoitotyössä kohdataan myös lapsia ja nuoria. Lapsen ja nuoren läsnäolo velvoittaa työntekijää toimimaan sensitiivisesti, huomioimaan heidät keskusteluaiheiden valinnassa ja käyttämään lapsen ikätasoon soveltuvaa kieltä. Lapselle ja nuorelle tulee antaa tilaa ottaa osaa keskusteluun ja kertoa kokemuksistaan.

Kirkon sairaalasielunhoidossa noudatetaan lastensuojelulakia. Se velvoittaa työntekijää ehkäisemään lasten kaltoinkohtelua ja puuttumaan siihen. Vaikka työntekijät ovat pappeja ja heitä sitoo rippisalaisuus, vaitiolovelvollisuus ja ilmoitusvelvollisuus eivät ole ristiriidassa keskenään.

4. Psyykinen turvallisuus

4.1 Luottamuksellisuus

Sairaalapapin kanssa käydyt keskustelut ovat luottamuksellisia. Keskustelutuen ydin on työntekijän ja asiakkaan luottamuksellinen keskustelusuhde, jossa ihminen voi käsitellä kaikkia elämäänsä liittyviä asioita, sekä saada sielunhoidollista tukea ja lohdutusta. Sielunhoidollinen ja terapeuttinen työskentely perustuu kaiken tasoisen turvallisuuden rakentamiseen itsemääräämisoikeutta kunnioittaen. Työskentelytilanne pyritään mahdollisuuksien mukaan järjestämään rauhallisessa tilassa, joka tukee asiakkaan yksityisyydensuojaa.

Tietoturvan näkökulmasta potilas voi turvallisesti keskustella sairaalapapin kanssa. Sairaalapappi voi puhua potilaan asioista vain potilaan luvalla. Tämä koskee myös hoitotiimin jäseniä. Sairaalapapin tapaamisesta potilasasiakirjoihin jää kirjaus tapaamisesta, mutta ei tapaamisen sisällöstä.

Hoidon piirissä olevalle potilaalle tulee kertoa, mihin hänen antamia tietoja käytetään, miten tietoja hankitaan, mihin ne talletetaan, kenelle ja millä ehdoin tietoja luovutetaan. Potilaalla on oikeus tutustua hänestä talletettuihin tietoihin ja pyytää virheellisten tietojen kirjaamista. <https://stm.fi/asiakastietojen-potilastietojen-salassapito>

Sairaalapapin tulee tunnistaa ne tilanteet, joissa ihminen on tai saattaa olla henkisen, hengellisen, ruumiillisen tai seksuaalisen väkivallan uhri. Voimassa olevan lastensuojelulain tavoite on lisätä valmiutta lastensuojelutarpeen nopeaan ilmoittamiseen. Lain mukaan ilmoitus on syytä tehdä, kun huomaa sellaisia merkkejä, joiden takia lastensuojelutoimenpiteiden mahdollinen tarve on syytä selvittää. Pelkkä epäily lastensuojelun tarpeesta riittää.

Papin ja lehtorin rippisalaisuus on säädetty kirkkolaisissa. Sitä ei voi murtaa. Rippisalaisuuden tarkoituksena on ennen muuta suojata ihmistä, joka on uskoutunut papille ripin tai sielunhoitokeskustelun yhteydessä. Kaikki papin tai lehtorin työssään kuulema ei kuitenkaan kuulu rippisalaisuuden piiriin. Tietyissä tilanteissa papin ja lehtorin on ilmoitettava rikoksesta tai sen hankkeesta rippisalaisuudesta huolimatta. Sairaalapappi voi ottaa keskustelussa puheeksi asiakkaan kanssa huolensa asiakkaaseen kohdistuvasta uhasta ja tukea tätä ilmoittamaan tilanteestaan viranomaisille.

Aika puhua – aika vaieta. Rippisalaisuus ja vaitiolovelvollisuus kirkossa

https://evl.fi/documents/1327140/48816430/Aika_puhua_NET.pdf

Piispojen selonteko rippisalaisuuden ja lastensuojelun suhteesta

<https://evl.fi/documents/1327140/57669154/SELONTEKO-rippi-ja-last2011.pdf/b0e72941-4776-be62-aeb0-ef407e6cab09>

4.2 Kiusaaminen, puuttuminen

Työpaikkakiusaaminen määritellään työntekijään pidemmäksi aikaa kohdistuvaksi systemaattiseksi, loukkaavaksi, epämiellyttäväksi tai halventavaksi käytökseksi, josta aiheutuu kiusatulle psyykkisiä ja/tai fyysisiä ongelmia. Kiusaaminen voi olla fyysistä tai psyykkistä, ja yksilön tai ryhmän aiheuttamaa. Kiusatulla on myös vaikeuksia puolustaa itseään.

Työpaikkakiusaamista eivät ole kertaluontoiset tapahtumat, konfliktit yhdenvertaisten henkilöiden välillä tai perustellut työnjohdolliset toimenpiteet ja työhön liittyvät palautteet.

Kiusaamisen käsittely kuuluu esimiehelle ja on työnantajan vastuulla. Mikäli kiusaaja on esimies, asia kuuluu tämän esimiehelle. Kiusaamisen kohteeksi joutuneen tulisi ilmoittaa tekijälle, ettei hyväksy tämän käytöstä. Sairaalapappi, kuten kaikki työntekijät ovat velvollisia ilmoittamaan työpaikalla havaitsemastaan kehen tahansa kohdistuvasta epäasiallisesta kohtelusta. Työpaikkakiusaaminen kuuluu seurannan ja valvonnan näkökulmasta myös työsuojeluvaltuutetun ja työterveyshuollon piiriin. Työsuojeluvaltuutetut ja työterveyshuolto antavat tietoja ja ohjeita sekä voivat olla tarvittaessa apuna epäasiallisen kohtelun käsittelyssä. Työntekijällä on aina mahdollisuus pyytää työsuojeluvaltuutettu, luottamusmies tai muu tukihenkilö mukaan minkä tahansa epäasiallisen kohtelun käsittelyyn.

4.3 Syrjintä ja rasismi

Yhdenvertaisuuslain (2015) tarkoituksena on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää sekä tehostaa syrjinnän kohteeksi joutuneen oikeusturvaa. Yhdenvertaisuus tarkoittaa sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia ja ettei ketään saa syrjiä esimerkiksi iän, ihonvärin, sukupuolen, seksuaalisen suuntautumisen, uskonnon tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Lain mukaan viranomaisten, koulutuksen järjestäjien sekä työnantajien tulee arvioida ja edistää yhdenvertaisuutta omassa toiminnassaan.

Sairaalasielunhoidossa turvallisen tilan periaate merkitsee työntekijän tietoisuutta vallasta ja vastuusta. Se merkitsee syrjinnän, rasmin, manipulaation ja väärinkäytösten riskien tunnistamista ja tietoista

panostamista niiden poistamiseen. Tarvittaessa tämä merkitsee valmiutta muuttaa omia toimintatapojaan ja puuttua väärään toimintaan.

4.4 Seksuaalinen turvallisuus

Seksuaalinen turvallisuus merkitsee fyysistä ja henkistä turvallisuutta. Se on mahdollisuutta luottaa siihen, että on toisten ihmisten kanssa turvassa ja tulee omana itsenään suojelluksi ja kunnioitetuksi. Kypsä ja terve seksuaalisuus sisältää rakastavan ja hyväksyvän suhtautumisen ihmisyyteen, sukupuolisuuteen, ruumiiseen ja seksuaalisuuteen. Se merkitsee aina omien ja toisen ihmisen ihmisyyden ja rajojen kunnioittamista sekä sanojen että tekojen tasolla. Tämä sisältää ihmisen kohtaamisen kunnioittavasti riippumatta esimerkiksi hänen seksuaalisesta suuntautumisestaan tai perhetaustastaan.

Sielunhoitotyössä ja työnohauksessa kosketukselle on tärkeää asettaa selkeät, ammatilliset rajat. Sielunhoitotyötä ja työnohjausta tekevä on erityisessä vastuussa siitä, että suojelee asiakasta kaikenlaisten rajojen ylittämislta. Kättely on luonnollinen tapa toivottaa asiakas tervetulleeksi ja hyvästellä hänet, mutta sielunhoitaja tai työnohjaaja ei tee aloitetta esimerkiksi halaukselle.

Sukupuolisensitiivisyys on herkkyyttä tunnistaa ja ymmärtää sukupuolen erilaisia merkityksiä ja vaikutuksia. Nämä vaihtelevat ajan, paikan, tilanteen ja kulttuurin mukaan. Sukupuolisensitiivisydessä ei ole kyse sukupuolierojen häivyttämisestä, kieltämisestä tai pyrkimisestä sellaiseen neutraliteettiin, jossa sukupuolella ei olisi mitään merkitystä. Sukupuoli ei ennalta määrittele sitä, millaisia olemme yksilöinä tai millaisiksi voimme tulla. Sukupuolisensitiivisessä toiminnassa halutaan kohdata toinen ihminen omana itsenään, ei stereotyyppisenä sukupuolensa edustajana. Sensitiivisyys on myös valppautta tarkastella kriittisesti omia arvojaan, käsityksiään ja toimintatapojaan. Siksi usein puhutaan myös sukupuolitietoisesta toiminnasta.

Sukupuoleen perustuvalla häirinnällä tarkoitetaan henkilön sukupuoleen liittyvää ei-toivottua käytöstä, joka ei ole luonteeltaan seksuaalista, mutta jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan tämän henkistä tai fyysistä koskemattomuutta ja jolla luodaan uhkaava, vihamielinen, halventava nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Sukupuoleen perustuva häirintää on esimerkiksi alentava ja kielteinen puhe toisesta sukupuolesta, toisen sukupuolen halventaminen ja kiusaaminen silloin, kun se perustuu kiusatun sukupuoleen. Seksuaalista ja sukupuoleen liittyvää hyväksikäyttöä ja häirintää tapahtuu myös netissä ja sosiaalisessa mediassa. Erilaisten räikeiden hyväksikäyttömuotojen lisäksi häirintää tai hyväksikäyttöä on esimerkiksi yksityisyyttä loukkaavien kuvien ottaminen, toisesta otettujen yksityisten kuvien jakaminen ilman asianomaisen lupaa, tai seksin kuvaaminen salaa. Hyväksikäytöstä ja häirinnästä seuraa yksilölle esimerkiksi voimakkaita kielteisiä tuntemuksia, ajatuksia ja itsesyyttöksiä; masentuneisuutta, stressioireita tai muunlaista psyykkistä sairastumista; laajenevia ihmissuhdeongelmia; toistuvaa sairastelua, koulusta tai työstä poissaoloa, terveyden ja hyvinvoinnin häiriöitä, pahimmillaan jopa työkyvyttömyyttä. Seksuaalinen ja sukupuoleen perustuva hyväksikäyttö ja häirintä on aina otettava vakavasti.

5. Henkinen ja hengellinen turvallisuus

Turvallista hengellisyyttä vahvistetaan ylläpitämällä ja vaalimalla pakottomuutta ja ihmisiä kunnioittavaa ilmapiiriä. Kohtaamisissa ja kirkollisissa tilaisuuksissa ja toimituksissa on tärkeää toimia sensitiivisellä otteella ja välttää kaikkea sellaista puhetta, joista voi kuulla hylkäämistä, tuomiota ja torjutuksi tulemistä. Turvallinen hengellinen tilaisuus on inklusiivinen, sisäänsä sulkeva: Kaikki ihmiset toivotetaan tervetulleeksi, ketään ei tuomita tai hylätä edes passiivisesti eli kohtaamatta jättämällä. Turvallisessa hengellisessä puhettavassa ei tiedetä tai oleteta toisten puolesta, vaan kuunnellaan ja asetutaan rinnalle. Hengellisen tilaisuuden turvallisuus lisääntyy, kun osallistujille kuvaillaan tapahtumien kulkua riittävästi etukäteen.

Suomen perustuslain mukaan, uskonnon ja omantunnon vapauten sisältyy oikeus tunnustaa ja harjoittaa uskontoa, oikeus ilmaista vakaumus ja oikeus kuulua tai olla kuulumatta uskonnolliseen yhdyskuntaan

((11.6.1999/731, 11§). Laissa potilaan asemasta ja oikeuksista (17.8.1992/785, 3§), todetaan, että "potilasta on kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata sekä että hänen vakaumustaan ja hänen yksityisyyttään kunnioitetaan". Sairaalapappi tukee työssään potilaan vakaumuksellisia oikeuksia.

Jotta potilas saa henkistä ja hengellistä tukea, tulee sairaalapapin saada tieto potilaan tulen tarpeesta. Potilaan tuen tarve tulee kartoittaa tarkoitukseen soveltuvien mittareiden avulla. Tällaisia ovat esimerkiksi AVAUS –malli, Ars Moriendi – mittari ja Arvokkuusterapiaan liittyvä mittari. Henkinen ja hengellinen tuki auttaa potilasta selviytymisessä sairauden kanssa. Sairaalapappi tarjoaa potilaalle mahdollisuuden tunteiden käsittelyyn, voimavaraistaa potilasta ja vahvistaa potilaan kokemusta elämänhallinnan lisääntymisestä. Potilaan ja potilaan läheisten saama henkinen tuki ja kriisituki helpottaa myös hoitajien työtä (Sipola ym. 2020).

Hoitohenkilökunnan tietoisuuden lisääminen potilaan henkisyyden ja hengellisyyden merkityksestä kokonaisvaltaisessa hoidossa on tärkeää. Se lisää potilaan turvallisuutta oman henkisyyden ja hengellisyyden ilmaisemiseen.

Hengellisen väkivallan tunnistamisesta voi lukea lisää:

<https://www.uskontojenuhrientuki.fi/uskonyhteisoista/milloin-huolestua/>

6. Turvallinen kotikäynti

Kotikäynnillä tarkoitetaan työntekijän vierailua asiakkaan kotona. Kotikäyntejä tehtäessä on aina muistettava, että työtä tehdään asiakkaan ehdottomalla yksityisalueella. Asiakkaan koti on kotirauhan suojaama (RL 24:11). Kotirauhaa ei saa häiritä, vaan kotikäynnin tulee perustua suulliseen tai kirjalliseen lupaan asunnon haltijan kanssa.

Työntekijän tulee ilmoittaa kotikäynnistä ja sen ajankohdasta lähikollegalleen. Työntekijän tulee arvioida kotikäyntitilanteeseen mahdollisesti liittyvät riskitekijät ja tarvittaessa kutsua työpari mukaan kotikäynnille. Kotikäynnillä on hyvä pyrkiä noudattamaan samankaltaisia turvallisuuskäytänteitä, kuin tavattaessa asiakasta omassa työhuoneessa (kohdat 3.2. ja 3.3.).

7. Työhyvinvoinnin turvaaminen

Työhyvinvointi on kokonaisuus, jonka muodostavat työ ja sen mielekkyys, terveys, turvallisuus ja hyvinvointi. Työhyvinvointia lisäävät muun muassa hyvä ja motivoiva johtaminen sekä työyhteisön ilmapiiri ja työntekijöiden ammattitaito.

Työhyvinvointi vaikuttaa muun muassa työssä jaksamiseen. Hyvinvoinnin kasvaessa työn tuottavuus ja työhön sitoutuminen kasvaa ja sairauspoissaolojen määrä laskee.

Työhyvinvoinnin edistäminen kuuluu sekä työnantajalle että työntekijöille.

Työnantajan on huolehdittava työympäristön turvallisuudesta, hyvästä johtamisesta ja työntekijöiden yhdenvertaisesta kohtelusta. Työntekijällä on kuitenkin suuri vastuu oman työkykynsä ja ammatillisen osaamisensa ylläpitämisestä. Itse kukin meistä voi vaikuttaa myös työpaikan myönteiseen ilmapiiriin.

Sairaalapappien työ on osa potilaan psykososiaalista tukea. Heidän erityisiä osaamisalueitaan ovat eksistentiaalinen, henkinen ja hengellinen tuki. Pitääkseen yllä työhyvinvointiaan sairaalapapit osallistuvat säännöllisesti työnohjaukseen. Myös työnantajan tarjoamat työterveyshuollon palvelut ovat sairaalapapin tukena.

Kattavan tietopaketin työhyvinvoinnista löydät Työterveyslaitoksen sivuilta:

<https://www.ttl.fi/teemat/tyohyvinvointi-ja-tyokyky>

Kirkon Sairaalasielunhoito

Psykososiaalisesta kuormituksesta, sen arvioinnista ja hallinnasta voit lukea lisää tyosuojelu.fi:stä:

<https://www.tyosuojelu.fi/tyoolot/psykososiaalinen-kuormitus>

* Seurakunta on työnantaja, joka on työturvallisuuslain (738/2002) mukaan tarpeellisilla toimenpiteillä velvollinen huolehtimaan työntekijöiden turvallisuudesta ja terveydestä työssä. Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (609/1986) sekä yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) velvoittavat seurakuntaa sekä työnantajana että palvelun tarjoajana.

Turvallinen seurakunta 2018. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon julkaisuja 2018.

<https://evl.fi/documents/1327140/44385363/turvallinen-seurakunta-julkaisu.pdf>

Toimituskunta

Kirkon sairaalasielunhoidon kehittämistyöryhmä: Catharina Englund, Matti Hanhisuanto, Artturi Kivineva, Juha Kyllönen, Maria Ollila, Maikki-Liisa Ruhala, Kirsi Stickler ja Virpi Sipola.